galicia e o vento

GALICIA E O VENTO, A HISTORIA DE GALICIA A TRAVÉS DO VENTO

(UN PROXECTO PRESENTADO POR LÚDICA7DESEÑO)

- Galicia e o vento: una exposición moi atractiva, única e pioneira en Galicia.
- A historia socioeconómica de Galicia contada a través do vento, e como este elemento influíu no devir da historia da nosa comunidade.
- Nunca antes se fixera nada desde esta perspectiva.
- Orientada aos nenos e ás nenas, aos pais e ás nais, con información sobre a nosa historia, culturas, as nosas tradicións e lendas, a nosa economía...
- Máis de 30 paneis de 1,50 x 1,50 metros.
- Unha rosa dos ventos xigante para que os rapaces xoguen e aprendan as diversas significacións do vento na mitoloxía grega e romana.
- Unha proposta visual e tamén sonora que amosa os moitos sons que ten o vento.

XUNTA DE GALICIA Xacobeo 2021 galicia

GALICIA E O VENTO

(A historia socioeconómica e cultural de Galicia contada a través do vento)

Paneis de 1,50 m x 1,50 m

Material: cartón niño de abella

Proxecto financiado polo Fondo de proxectos culturais Xacobeo 2021 da Xunta de Galicia

XUNTA DE GALICIA Xacobeo 2021 galicia

A

VENTO DO SUESTE

Era o vento encargado de facer madurecer a froita e o millo.

Apeliotes era o vento do sueste, tamén chamado ás veces "o vento do outono".

Mitoloxia grega

Mitoloxia romana

Argestes

B

VENTO DO NORTE

Era o deus do frío vento do norte que traía o inverno.

Bóreas

Bóreas (en grego Βορέας, "vento do norte" ou "devorador"). Bóreas era moi forte e tiña un carácter violento.

Mitoloxía grega

Mitoloxía romana

Aquilo

Tamén se lle chamaba Aquilón, ou un nome máis raro Septentrio.

VENTO DO NORDÉS

Era o encargado de mandar a sarabía.

Cecias Cecias (en grego Kaekias) era o deus vento do nordés. O seu símbolo era un escudo cheo de sarabia.

Mitoloxía grega

Mitoloxía romana

Caecius Na actualidade indentifícase co vento *Gregal*.

O VENTO DO OESTE

Era o vento frutificador, mensaxeiro da primavera.

Céfiro Céfiro (en grego Ζέφυρος Zéphyros) era o deus do vento do oeste, fillo de Astreos e de Eos. Céfiro era o máis dócil de todos.

Mitoloxía grega

Mitoloxía romana

Favonio (Favonius, "favorable") tiña o dominio sobre plantas e flores.

O VENTO DO NOROESTE

Era o vento frío e seco do comezo do inverno.

Coro Coro (en grego Skirion) leva entre os brazos unha vasilla de bronce, da cal espalla ardentes cinzas.

Mitoloxía grega

Mitoloxía romana

Corus é tamén coñecido como Caurus

E vento do Leste

Trae a calor e a choíva vertendo auga cunha vasilla.

Euro Euro (en grego Εύροςm Euros) era a deidade que representaba o funesto vento do leste. O seu símbolo era unha xerra invertida que deitaba choiva.

Mitoloxia grega

Mitoloxia romana

Vulturno é un deus-río tribal, que despois pasaría a ser a deidade romana do río Tíber.

Vento do suroeste

Ten no seu poder a popa dun barco.

Libis

Libis era o deus vento do suroeste. Nas mans, en actitude de dirixir, leva o leme dunha nave.

Mitoloxía grega

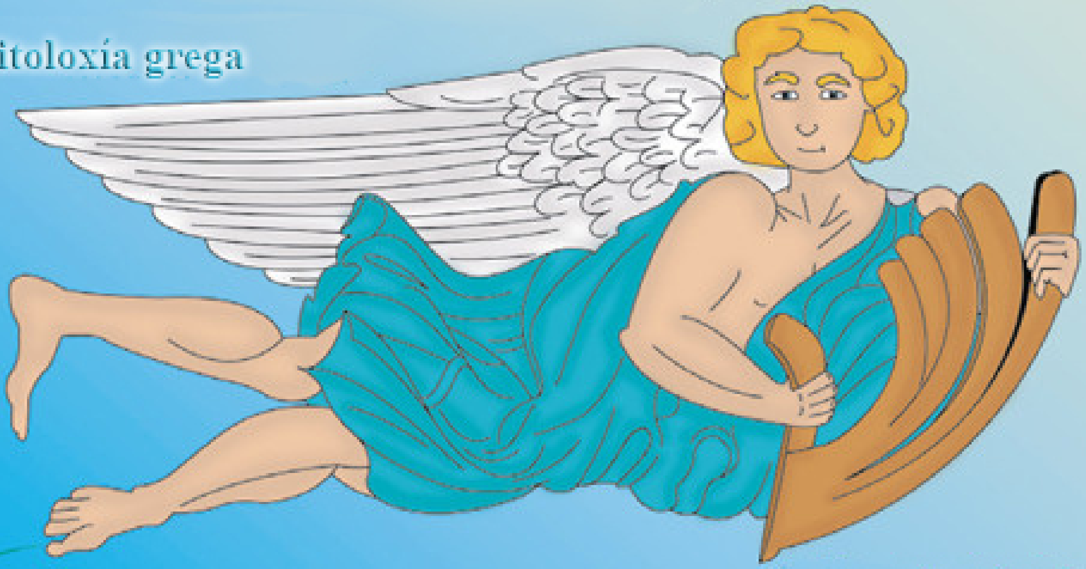

Mitoloxía romana

Africus

Africus, tamén chamado "Afer ventus" ("vento africano").

Vento do sur

Traía as treboadas do final do verán e do outono.

Noto (en grego Νότος, Notos) estaba relacionado co desecador vento quente da saída do Sirio e, por tanto, era temido como destrutor das colleitas.

Mitoloxía grega

Mitoloxía romana

Austro era a personificación do siroco, que traía densas nubes, néboa e humidade.

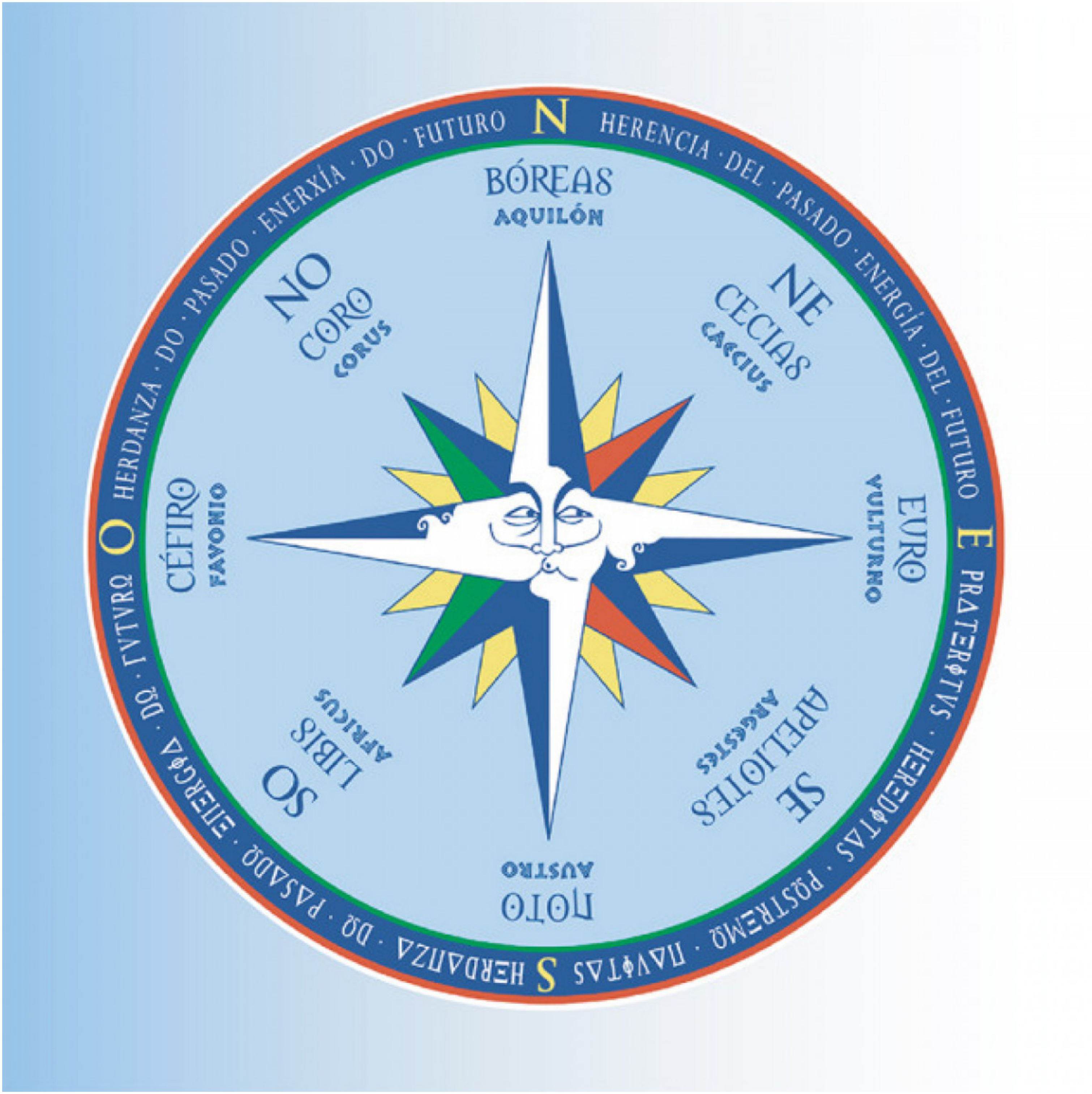

N
HERENCIA · DEL · PASADO · ENERGÍA · DEL · FUTURO
E
S
O
HERDANZA · DO · PASADO · ENERXÍA · DO · FUTURO
BÓREAS
AQUILÓN
NE
CECIAS
CAECIUS
EURO
VULTURNO
SE
APELIOTES
NOTO
AUSTRO
SO
LIBIS
AFRICUS
CÉFIRO
FAVONIO
NO
CORO
CORUS

O VENTO NA MITOLOXÍA

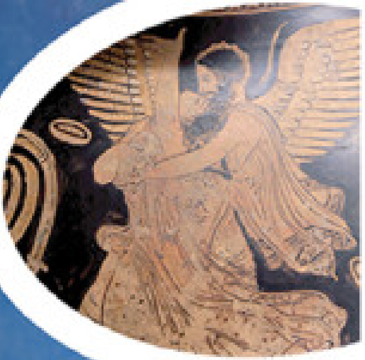

CELTA
Segundo a mitoloxía celta, arraigada en terras galegas desde o ano 700 a. C. aproximadamente, o deus Rudra (vento na tempestade) era o pai do pobo celta.

GREGA
Na mitoloxía grega, os Anemoi (en grego "ventos") eran os deuses do vento.

ROMANA
As deidades equivalentes aos Anemoi na mitoloxía romana eran os Venti (en latín "ventos").

A ROSA DOS VENTOS

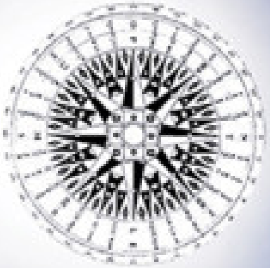

A rosa dos ventos é unha figura que representa os puntos cardinais: **Norte, Sur, Leste e Oeste** e as direccións determinadas por eles. A rosa máis simple é a de catro puntas, que representan os catro puntos cardinais: **Norte, Sur, Leste e Oeste** e as direccións determinadas por eles. A rosa máis simple é a de catro puntas, que representan os catro puntos cardinais: **Norte**, desde onde sopra o vento chamado **medianoite** ou **tramontana**; **Sur**, desde onde sopra o vento chamado **mediodía** ou **soán**; **Leste**, desde onde sopra o vento chamado **levante**; **Oeste**, desde onde sopra o vento chamado **poñente**.

A industria ambulante

AFIADORES E PARAUGUEIROS

Na economía das comunidades tradicionais os oficios desempeñaron sempre un papel fundamental. A vida como a experiencia laboral de centos destes homes que percorreron, e aínda percorren, os camiños cun único instrumento de traballo, a súa **roda de fiar**. Son os propios **afiadores** os que contan o seu traballo, os seus hábitos sociais e os seus costumes.

O NOSO ALIADO

O descubrimento da agricultura e sobre todo a conservación dos cereais e logo dos froitos secos permitiu que eses excedentes alimentasen a poboación nómade que se vai asentando en determinados lugares. Polos camiños do mar e empuxados polos ventos e comerciantes do Mediterráneo chega ata a costa galega e xorde un enriquecedor comercio marítimo.

O NOSO ALIADO

As **montañas galegas** están entre as máis antigas e erosionadas do mundo, que, por mor diso, non acadan os máis de mil metros de altura, tras millóns de anos de vento e choiva. A historia do vento en Galicia vai máis aló dos coñecidos e populares **muíños de vento**, pois, intuitivamente, na Prehistoria xa se coñecía o potencial desta enerxía.

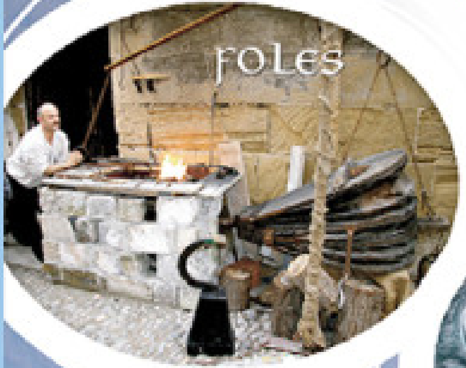

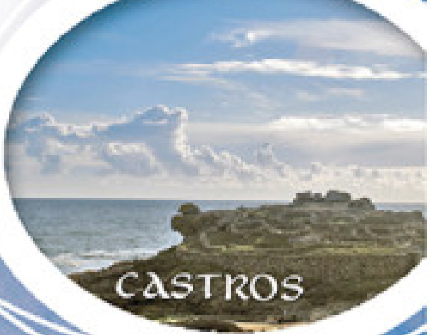

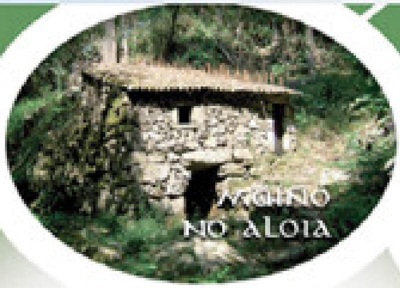

O vento na agricultura e na pesca

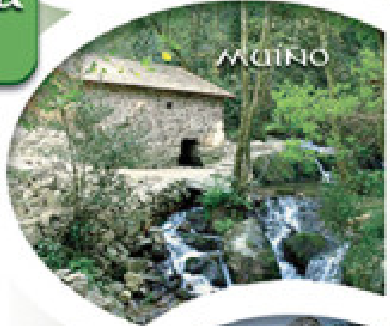

No mar a evaporación crea as nubes que o vento empurra cara ao interior de Galicia, onde se precipitan. De aí a abundancia de chuvias que lles dá orixe a milleiros de ríos e regatos. Ese auxe permite a vida das plantas e dos animais e estes, a dos homes que aquí se estableceron. O vento tivo moita importancia ao redor da industria muiñeira galega. Esta foi a máis estendida desde a Idade Media; cada aldea galega posuía, polo menos, un **muíño**, e nas activas cidades medievais había varios.

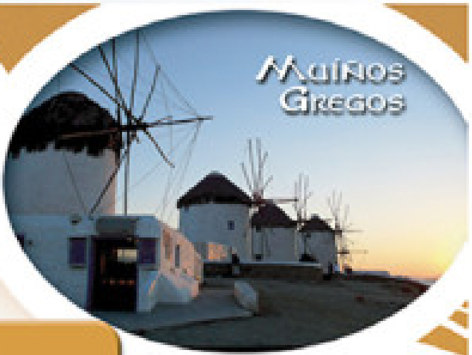

Muiños de vento. As orixes

O muiño, como o seu nome indica, utilizouse nun principio para moer cereais, especialmente o millo. O muiño é a máquina que transforma o vento en enerxía renovable. Julio Caro Baroja opina que o mundo grecorromano xa coñecía os fundamentos mecánicos do movemento de roda exposta ao aire. Así mesmo, sostén que os muiños de vento son de invención oriental, froito das culturas arábiga e chinesa, e que se trouxeron ata o Mediterráneo a través da cultura islámica e europea na Idade Media.

O VENTO NA PESCA E NA AGRICULTURA

En Galicia a auga e a humidade destrúe case todo. Foi un logro que os nosos devanceiros conseguisen conservar os grans dos cereais, a palla, as castañas e outros froitos mediante o secado e logo outros alimentos (a carne e o peixe) mediante a afumadura e a salga.

AS CONSERVEIRAS

Nesta época xorde a **salga**: proceso que permite prolongar a vida dos alimentos mediante o secado ao sol e curado ao aire frío.

Os secadoiros

Aparecen ante a necesidade de intentar garantir a chegada do peixe ao seu lugar de destino cando non existía industria conxeladora nin conserveira.

OS ÚLTIMOS SECADOIROS DE CONGRO

Na vila de **Muxía** consérvanse os únicos secadoiros de congro de todos os que houbo ao longo da Costa da Morte.

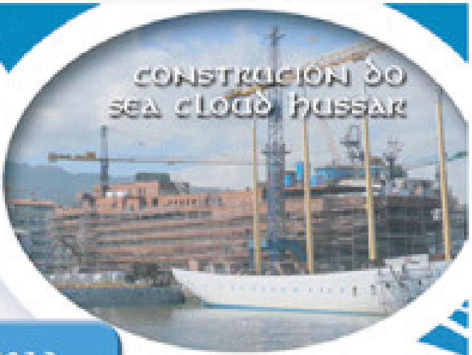

O VENTO NA INDUSTRIA E O COMERCIO

A costa galega ten cada vez maior atractivo para a xente navegante e afeccionada á náutica deportiva. Isto débese á mellora das comunicacións por terra, ao considerable atractivo das rías galegas e ás características que as fan navegables durante todo o ano.

O VENTO NA INDUSTRIA E O COMERCIO

CONSTRUCIÓN NAVAL

A **construción naval** é un sector que está moi arraigado na nosa terra. Os carpinteiros de ribeira desde a Idade Media crearon unha industria con tradición e cun longo pasado na nosa comunidade. En cada vila costeira existía polo menos un estaleiro, que creaba postos de traballo e riqueza para a zona.

a Linguaxe do vento

O **abano**, ademais de se converter nun elemento indispensable na indumentaria dunha época, constituíu un instrumento de comunicación ideal nun momento no que a liberdade de expresión para as mulleres estaba totalmente restrinxida.

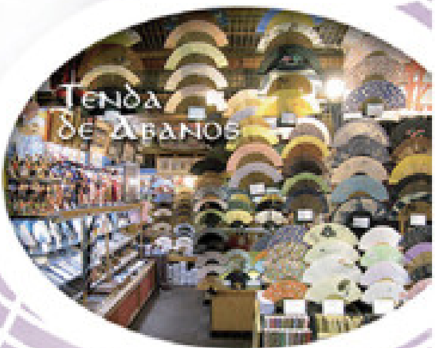

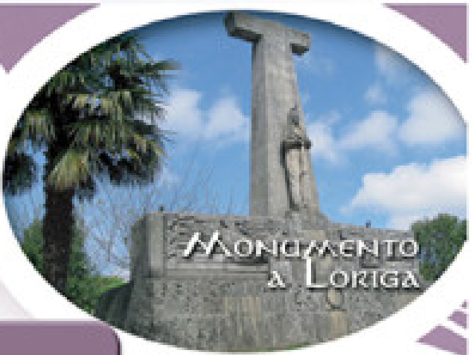

aviadores

AVIADOR LORIGA

Joaquín Loriga Taboada, aviador e militar nado en San Martiño de Prado (Lalín) o 23 de setembro de 1895, pilotou no aeródromo de Cuatro Vientos o autoxiro de Juan de la Cierva na súa proba inaugural ata Getafe, en 1926, e participou no voo Madrid-Manila.

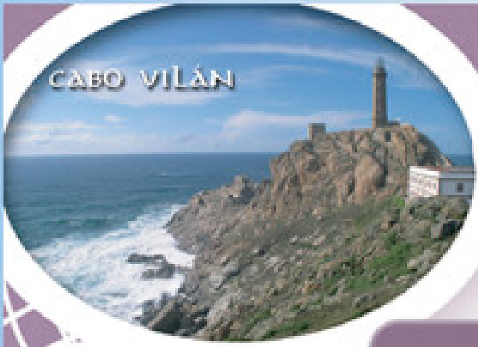

MITOS E LENDAS

LENDAS E TRADICIÓNS

Que lendas e tradicións se asocian co vento? Segundo de onde veña o vento, pódese predicir o tempo? Poden preñar as mulleres? Poden preñar as eguas? Hai moitos refráns, lendas e mitos relativos ao vento. Entre eles, o que di que a moza do vento é a **Virxe da Barca de Muxía.**

ARQUEOLOXÍA EROSIONADA

O vento esculpe as pedras con formas e siluetas. A erosión.

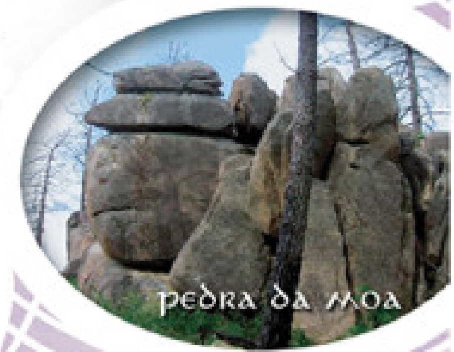

O VENTO NA CULTURA

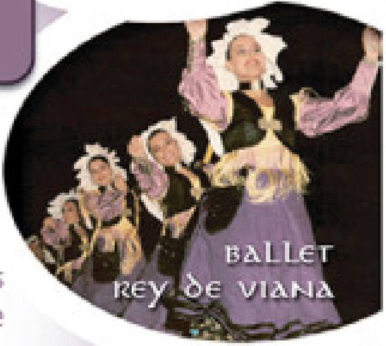

O VENTO E A MÚSICA: O ASUBÍO, A BUGUINA, O CHIFRE

Tomada na súa acepción máis ampla, a música e o vento manifestanse en todas as facetas da existencia: desde as cancións de berce ata as cantigas que acompañan o traballo do mar e da terrra, a música e o vento en Galicia marcan o ritmo da vida cotiá.

As **bandas de música** son moi tradicionais en Galicia. A **gaita** é o instrumento galego máis típico. O **baile** máis característico de Galicia é a **muiñeira**.

ESCENAS COTIÁS

- Rapazas con saias levantadas polo vento.
- Foto de Marilyn Monroe (exemplo máis clásico).
- Paraugas dobrados (polo vendaval).
- Parcas ao vento nunha lancha, barco etc.
- Un chapeu que voa.
- Trigo ao vento, árbores dobradas polo vento.

ACCIÓNS NEGATIVAS DO VENTO

FURACÁNS E CICLÓNS

En outubro de 1984 chega a Galicia o **ciclón tropical Hortensia**. Con ventos de ata 180 km/h, deixa abundantes precipitacións que asolagan as catro provincias galegas. En xaneiro de 2009 o **ciclón tropical Klaus** chega ata as nosas costas e deixa un ronsel de destrución ao seu paso. Os seus refachos de vento, que chegaron ata os 198 km/h, rexistrados en Bares, superan os do Hortensia. Consolídase así como o temporal máis violento que azoutou Galicia.

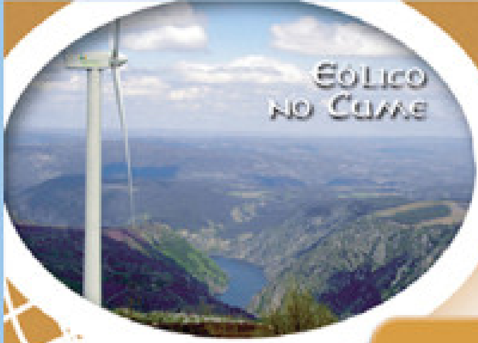

enerxía eólica

OS PRIMEIROS AEROXERADORES

O vento é unha masa de aire en movemento. Esta masa de aire posúe enerxía mecánica que é proporcional á súa velocidade e pode ser aproveitada en moitas aplicacións e é a que denominamos **enerxía eólica.**

os inicios da enerxía eólica en galicia

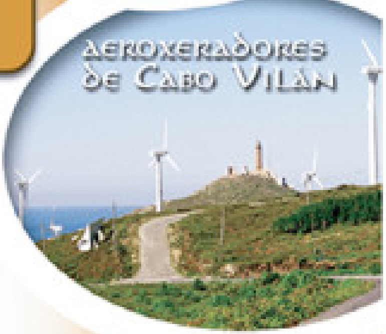

Galicia é unha das comunidades autónomas con maior potencial eólico, sobre todo nas zonas entre os **cabos de Estaca de Bares e Fisterra.** O aproveitamento da enerxía eólica para producir electricidade comeza en Galicia a principios dos 80.

Queres expoñer este traballo no teu instituto ou centro social?

Enviámosche gratis un pdf en formato A3

LúdicaLibros

info@ludica7.com

galícia e o vento